

KOMPASSI

3/2025

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry

Päihdeneuvonnassa kiireistä

Ei kotia, ei turvaa

Pause-hanke vastasi tarpeeseen

Päihdepolitiikka tarvitsee suunnanmuutoksen

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen budjettiriihen yhteydessä tehty päätös olla toteuttamatta sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoitukseen alkuaan perussuomalaisen esittämää 100 miljoonan euron lisäleikkausta on tervetullut ja vastuullinen linjaus. Mittava lisäleikkaus olisi ajanut kolmannen sektorin toimijat tilanteeseen, jossa suomalaisten hyvinvointia tukevat toiminnot olisivat vaarantuneet ja ennaltaehkäisevää toimintaa lopetettu. On kuitenkin tärkeää huomata, että aiemmin tällä hallituskaudella päätetty järjestölähtöiseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kohdistuva 140 miljoonan euron leikkaus on edelleen voimassa. Sen vaikutukset näkyvät jo nyt käytännön toiminnassa. Järjestöjen kyky vastata yhteiskunnallisiin haasteisiin, kuten päihdehaittojen lisääntymiseen, huumeiden käytön kasvuun sekä niihin arjen tilanteisiin, joissa virallinen palvelujärjestelmä ei yllä, on jo nyt heikentynyt.

Sosiaali- ja terveysjärjestöt ovat keskeinen osa suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa. Ne tarjoavat ennaltaehkäisevää toimintaa sekä joustavaa, nopeaa ja ihmislähtöistä tukea, joka täydentää julkisia palveluja. Hyvinvointialueiden johtajat ottivat myös selkeästi kantaa, että järjestöjen työ on pitkälti korvaamatonta ja kompensoiviin toimiin hyvinvointialueet eivät kykene. Ennaltaehkäisevä työ säästää kustannuksia, ehkäisee ongelmien kärjistymistä ja vahvistaa yksilöiden toimintakykyä. Ehkäisevä päihdetyö on konkreettinen esimerkki tästä. Se edistää perheiden arkea, tukee työelämässä jaksamista ja ehkäisee syrjäytymistä. Kyse ei ole kuluerästä, vaan pitkän aikavälin investoinnista kansanterveyteen ja yhteiskunnan vakauteen. Tämän vuoksi järjestöjen toimintaa ei voida arvioida lyhytnäköisesti pelkkien budjettilukujen kautta. Leikkausten sijaan tarvitaan suunnitelmallista ja kestävää kehittämistä. Avustusjärjestelmän hallinnollista kuormaa on kevennettävä, toimijoiden välistä yhteistyötä syvennettävä ja tukimuotoja uudistettava niin, että ne vastaavat tämän päivän tarpeisiin. On mahdollista tehostaa ja kehittää ilman, että romutetaan toimivaa rakennetta ääkinäisillä päätöksillä.

Keskeistä on myös se, että järjestöillä säilyy mahdollisuus päättää itse siitä, miten rahoitus kohdentuu eri osa-alueiden välillä. Tämä mahdollistaa strategisen johtamisen ja tukee hyvää hallintoa. Toimintaympäristön muutoksissa järjestöille on annettava tilaa arvioida, missä niiden panos on kulloinkin vaikuttavin ja millä tavoin niukentuneita resursseja voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti. Nykyinen lukuisiin erillisiin avustuksiin siiloutunut avustusrakenne uhkaa ajaa järjestöjä epätarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin toiminnan organisoinnissa. Nykyistä laajempaa joustavuutta tarvitaan valtionavustuksista vastaavalta sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:lta. Lainsäädäntö ei toimi joustavuuden esteenä vaan valtionapuviranomaisen itse määrittelemät linjaukset.

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry katsoo, että aiemmin päätetty 140 miljoonan euron leikkaus järjestöjen rahoitukseen tulee arvioida uudelleen.

Leikkausten kohtuullistaminen on perusteltua niin kansanterveyden, sosiaalisen kestävyuden kuin inhimillisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta. Kestävä hyvinvointiyhteiskunta tarvitsee vahvan järjestökentän, jonka työtä arvostetaan, tuetaan ja kehitetään pitkäjänteisesti.

Juha Mikkonen

EHYT ry:n toiminnanjohtaja

EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ KOSKETTAÄ MEITÄ KAIKKIA

Päihde- tai rahapeliongelma varjostaa monien elämää tavalla tai toisella, vaikka itsellä ei näitä ongelmia olisikaan.

Alkoholiin, nikotiinituotteisiin ja huumeisiin liittyvän ehkäisevän työn ohella ehkäisemme pelaaamisesta syntyviä haittoja. Ennaltaehkäisy on tehokkain tapa torjua ongelmia niin yhteiskunnan, yhteisöjen kuin yksilöiden tasolla.

Siksi ehkäisevää päihdetyötä tarvitaan kaikkialla: oppilaitoksissa, työpaikoilla ja perheissä.

Kansalaisjärjestömme jäsenenä on noin 130 yhdistystä eri puolilta Suomea. Yhdessä teemme tärkeää työtä kaikenikäisten ja -taustaisten ihmisten parissa koululaisista ikäihmisiin.

Ehkäisevän ja ihmisarvoa kunnioittavan päihdetyön ideana on vahvistaa kaikkea sitä, mikä suojaa ihmistä päihdehailtoilta ja toisaalta ehkäistä ja vähentää niihin liittyviä riskejä ihmisten elämässä.

Päihdetyö on alati kehittyvää ja muuttuvaa. Siksi tarvitaan myös uudenlaisia keinoja ja lähestymistapoja.

EHYT:n rooli on tarjota uusinta tutkittua ja luotettavaa tietoa niin päihdetyön kuin päätöksenteon tueksi.

Vain tällä tavalla varmistamme inhimillisen ja tehokkaan tavan torjua haittoja, jotka koskettavat koko yhteiskuntaa.

KOMPASSI

VASTAAVA TUOTTAJA: Nikki Pesonen

TOIMITUS: Jiri Damski, Reetta Paavilainen ja Nikki Pesonen

PÄÄTOIMITTAJA: Jiri Damski

JUTTUIDEAT, PALAUTE JA OSOITTEENMUUTOKSET:
nikki.pesonen@ehyt.fi

ULKOASU: Hanna Vaskivuo / Suunnittelustudio Pippuriina

KANNEN KUVA: Sebastian Östman

JULKAISIJA: Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry, Förebyggande rusmedelsarbete EHYT rf, Elimäenkatu 17–19, 00510 Helsinki

PAINO: Suomen Uusiokuori Oy

NUMERO 2/2025

ISSN 2984-2336 (painettu)

ISSN 2984-2344 (verkkojulkaisu)

ILMESTYMINEN: Seuraava lehti ilmestyy 1.4.2026.

SISÄLLYS

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Sisällys
- 3 Uutinen
- 4 Asunnottomien yö
- 5 Kampanjat
- 6 Pause-hanke
- 8 Palvelumuotoilua Pause-hankkeessa
- 9 Kolumni
- 10 Työkalut & materiaalit
- 12 Kiirettä päihdeneuvonnassa
- 14 Koulutukset & tapahtumat
- 16 Yhdistystoimintaa
- 18 Jäsenyhdistyksille
- 19 EHYT ry ympäri Suomen

EHYT korostaa neljän pilarin mallia alfa-PVP:n torjumiseksi

Sisäministeri **Mari Rantanen** ja sosiaaliturvaministeri **Sanni Grahn-Laasonen** järjestivät 5.9.2025 pyöreän pöydän keskustelun tilannekuvan tarkentamiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi alfa-PVP-muuntohuumeen (kutsumanimeltä peukku) lisääntyneeseen käyttöön. Alfa-PVP:n lisääntyminen näkyy poliisin takavarikoissa, jätevesitutkimuksissa sekä kadulla ja palveluissa. Keskustelun tavoitteena oli kuulla ammattilaisia sekä saada ratkaisuehdotuksia ja ajatuksia viranomaisten ja muiden toimijoiden jatkotoimiksi.

EHYTin toiminnanjohtaja **Juha Mikkonen** oli kutsuttuna tilaisuudessa. Puheenvuorossaan hän toi esiin kolme huomiota nykytilanteesta. Ensinnäkin kyseessä on nopeasti leviävä uusi huumeilmiö. Alfa-PVP tulisi nähdä yhtenä esimerkkinä tulevaisuudessa huume-kentälle rantautuvien uusien huumeaineiden kirjossa. Polttamisen yleistyminen käyttötapana on lisännyt haittoja sekä tehnyt käytöstä näkyvämpää ja helpompaa. Nuorten ymmärrys riskeistä on puutteellinen, ja päihdekasvatusta tehdään liian vähin voimavaroin. Toisena Mikkonen nosti esiin turvattomuuden. Katukuvassa näkyy levottomuutta ja väkivallan uhka ulottuu myös ammattilaisiin, jotka kokevat, että nykyiset työkalut eivät riitä tilanteiden hallintaan. Kolmantena tärkeänä huomiona oli, että nykyiset päihdehuollon hoitopolut eivät vastaa tarpeeseen. Käyttäjien kunto on romahtanut, mutta palvelut eivät muodosta ehjää jatkumoa.

Ratkaisuehdotuksessaan Mikkonen esitti, että huume-, kuten muutakin päihdepolitiikkaa, tulisi toteuttaa neljän pilarin mallilla ennaltaehkäisyyn, varhaisen tuen ja haittojen vähentämisen, hoidon ja kuntoutuksen sekä valvonnan ja kontrollin keinoin. Jokaista osaluetta tulee resursoida riittävästi. Ennaltaehkäisyllä tähdätään huumeiden kysynnän vähentämiseen ja käyttökokeilujen ehkäisemiseen. Jokainen nuorten sukupolvi on oikeutettu luotettavaan tietoon päih-teistä. Myös vanhemmuustaitojen tukeminen riittävän varhain ehkäisee nuorten päihdekokeilua myöhemmässä iässä.

Varhainen tuki ja haittojen vähentäminen tähtäävät huumeita jo käyttävien tavoittamiseen, tukemiseen ja hoidon piiriin saattamiseen. Hoidolla ja kuntoutuksella pyritään takaamaan riippuvuudesta kärsiville suunnatut monipuoliset palvelut: lääkehoitoa, psykososiaalista tukea, kuntoutuspalveluja ja vertaistukea. Valvonta ja kontrolli kattavat poliisin, tullen ja oikeusjärjestelmän roolin saatavuuden rajoittamisessa ja rikollisuuden ehkäisyssä. Poliisin toiminta on vaikuttavampaa, jos toimitaan koordinoitussa yhteistyössä terveys- ja sosiaalipalveluiden, järjestöjen sekä nuorisotoimen kanssa. Mikkonen esitteli myös konkreettisia keinoja, joita EHYTillä on ennen kaikkea ongelmien ennaltaehkäisyyn. Näitä ovat mm. päihdekasvatus, päihdeneuvonta, päihdeasiamiestoiminta sekä nopean huume-tiedon verkosto NOP-SAn kehittämistyö. Hän painotti merkittävää uhkaa, jonka järjestörahoitusleikkaukset tälle työlle muodostavat.

Lahjoita

Auta lähimmäistäsi! Elämäntilanteet vaihtelevat ja välillä edessä voi olla vaikea tilanne ja huolta. Syyt voivat olla monenlaisia. Tee lahjoitus, jolla on merkitystä.

ehyt.fi/lahjoita

Asunnottomuus luo turvattomuutta

Teksti: Nikki Pesonen | Kuva: Jukka Rapo / EHYT ry

ASUNNOTTOMIEN YÖTÄ VIETETÄÄN vuosittain 17. lokakuuta YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisena päivänä. Toimiminen köyhyyttä vastaan on nyt entistäkin ajankohtaisempaa, kuin monet poliittiset leikkaukset ovat osuneet heikoimmassa asemassa oleviin.

Vuoden 2024 Asunnottomien yön teemana on: ”Ei kotia, ei turvaa”. Yli kymmenen vuoden myönteisen kehityksen jälkeen asunnottomuus Suomessa on jälleen kasvussa. Häätöjen määrä nousi vuonna 2024 Helsingissä 23 prosenttia ja koko maassa 11 prosenttia, ja yhä useampi ihminen on vaarassa menettää kotinsa. Hallituksen leikkaustoimet, kohtuuhintaisen asuntotuotannon vähentyminen ja toimeentulon heikennykset kaventavat erityisesti haavoit-

tuvimmassa asemassa olevien mahdollisuuksia. Samalla elinkustannusten ja vuokrien nousu ajaa ihmisiä yhä tiukemmalle.

Vuonna 2024 vailla suojaa yöpyvien ihmisten määrä nousi 50 prosenttia. Ilman asuntoa ihminen jää ilman turvaa. Silti asunnottomuutta kokevat ihmiset nähdään usein turvattomuuden aiheuttajina muille. Asunnottomien yöllä muistutetaan, että asunto on perusoikeus ja vaaditaan päättäjiä toimimaan asunnottomuuden poistamiseksi. Asunnottomien yötä järjestävä Asunnottomien yön kansalaisliike on puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton verkosto, jossa on mukana sosiaali- ja terveysalan järjestöjä ja muita toimijoita. EHYT on mukana Asunnottomien yön

kansalaisliikkeessä sekä tapahtumissa monilla paikkakunnilla ympäri Suomen. Jokainen voi osallistua Asunnottomien yön yöhön ja köyhyyden vastaiseen kampanjointiin. Vieraile oman paikkakuntasi tapahtumassa, jaa someviestejä, osallistu keskusteluihin tai kirjoita mielipidekirjoitus. Voit myös osallistua tapahtuman järjestämiseen oman yhdistyksesi kanssa tai vapaaehtoisena.

Muista myös sytyttää Asunnottomien yön tulet 17.10. klo 19.00. Tuikkukynttilä muistuttaa, että asunnottomat eivät ole yksin.

asunnottomienyo.fi

Lahjoita lämpöä – tule mukaan neulomaan!

EHYTin ja A-klinikkasäätiön yhteinen Lahjoita lämpöä -kampanja haastaa neulomaan asunnottomuutta kokeville ja muille apua tarvitseville. Keräykseen voi neuloa ja lahjoittaa aikuisten kokoa olevia lapasia, sormikkaita ja villasukkia ympäri Suomen. Erityisesti tarvetta on reilun kokoisille lämpimille lapasille. Vastaan otetaan vain uusia ja käyttämättömiä tuotteita.

Keräyspisteiden lista löytyy verkkosivulta ehyt.fi/lahjoita-lampoa. Mukana on muun muassa kirjastoja ja järjestöjen toimipisteitä. Kampanja-aika on 1.9.–30.11.2025. Kerätyt tuotteet jaetaan tarvitseville järjestäjien ja yhteistyökumppaneiden kautta ympäri Suomen.

Vuonna 2024 Lahjoita lämpöä -keräyksessä vastaanotettiin 8300 neulottua asustetta. Sekä neulojilta että vastaanottajilta saatiin todella positiivista palautetta. Jokainen lahjoitus on merkityksellinen sitä tarvitsevalle. Lahjoittajan itse neulomat lapaset lämmittävät sekä saajan sa käsiä että sydäntä.

ehyt.fi/lahjoita-lampoa

Tipaton tammikuu 2026 – Elä enemmän

Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkoston ja EHYTin toteuttama kampanja kannustaa löytämään uusia tapoja ja tottumuksia alkoholin käytön tilalle. Tammikuussa 2026 Tipaton jatkaa vuodelta 2025 tuttua teemaa Elä enemmän.

Tipattoman neljässä retrohenkisessä julisteessa seikkailevat Tarmo tipaton pöydällätanssija, Jukka tipaton sauvakavelijä, Torsti tipaton yökyläilijä ja Arto tipaton piponkutoja. Kaikki hahmot ovat rohkeasti oma, tipaton itsensä.

EHYTin jäsenyhdistykset voivat tilata tapahtumiinsa materiaalipaketin, joka sisältää tarvittavat materiaalit ja niihin liittyvät ohjeet Tipaton -tapahtuman järjestämiseen, esimerkiksi esittelypöydän pitämiseen kauppakeskuksessa tai muussa sopivassa paikassa.

Materiaalitilaus jäsenyhdistyksille:

q.surveypal.com/ehyt_tipaton2026

Lisää tipattomasta: www.tipaton.fi

EPT-viikon teemana riippuvuuden puheeksiotto

Erityisesti sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille suunnattua Ehkäisevän päihdetyön viikkoa vietetään jälleen viikolla 45 eli 3.–9.11. Tänä vuonna teemana on riippuvuuden puheeksiotto. Riippuvuus on tila, jossa henkilö kokee pakonomaista tarvetta käyttää jotakin ainetta tai harjoittaa toimintaa, vaikka siitä aiheutuu haittaa. Varhainen puuttuminen ehkäisee fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia haittoja ja auttaa tunnistamaan riskin vakavan riippuvuuden kehittymiselle.

EPT-viikolla luvassa on muun muassa koulutuksia sosiaali- ja terveysalalla työskenteleville ammattilaisille sekä materiaalia puheeksioton tueksi.

www.ept-verkosto.fi/kampanjat/ept-viikko/

Pause-hanke vastasi huoleen nuorten digihaitoista

Teksti: EHYT ry | Kuva: Jukka Rapo / EHYT ry ja EHYT ry

Kuinka nuorten digihaittoihin voitaisiin puuttua? EHYT ry:n Pause-hankkeessa on tuotettu kasvattajille työvälineitä nuorten digipelaamiseen ja sosiaalisen median käyttöön liittyvien haasteiden tunnistamiseen ja niiden ratkaisemiseen.

Lähes kaikki yläkoulujen ammattilaiset ovat huolissaan digipelaamiseen tai sosiaaliseen mediaan liittyvistä haitoista nuorten elämässä, kertoi Pause-hankkeen selvitys keväällä 2024. Enemmistö ammattilaisista ilmoitti kohtaavansa digihaittoja päivittäin. Vahvim-

min esille nousevat haitat liittyvät nuorten ajankäyttöön ja mielen hyvinvointiin.

”Tulokset kertoivat, että digihaitat koetaan merkittäväksi haasteeksi koulujen arjessa. Rajat koulun ja vapaa-ajan sekä digitaalisen ja ei-digitaalisen elämän välillä eivät enää ole

selkeitä ja yksiselitteisiä. Tarve keskustelulle kodin ja koulun työnjaosta nuorten digilaitteiden käyttöön liittyvässä kasvatuksessa on suuri”, arvioi Pause-hankkeen projektipäällikkö **Aino Harvola**.

Hankkeen alussa tehdyn selvityksen tulokset perustuvat kevään 2023 aikana verkon kautta tehtyyn kyselyyn ja teemahaastatteluihin. Siinä kartoitettiin, kuinka koulujen henkilökunta ja huoltajat kokevat yläkouluikäisten nuorten (12–17-vuotiaat) sosiaalisen median käytön ja digitaalisen pelaamisen teemat sekä niihin liittyvät haitat.

Digihaitat ovat päivittäinen haaste kouluissa

Kyselyyn vastanneista koulujen ammattilaisista yli puolet (55,5 %) kertoi olevansa erittäin huolissaan nuorten digihaitoista. Verrattuna huoltajilta saatuihin vastauksiin ammattilaisten huoli oli vakavampaa. Vain harva (0,5 %) kyselyyn osallistuneista ammattilaisista ilmoitti, ettei ole lainkaan huolissaan digihaitoista.

Myös suurin osa huoltajista on ainakin hieman huolissaan digipelaamiseen ja somen käyttöön liittyvistä haitoista. Huoltajien ja koulun ammattilaisten vastauksista voitiin erottaa kaksi kategoriata:

1. Laitteiden elämänhallintaan vaikuttavat haitat, kuten vaikutukset uneen, liikuntaan ja mieleen.
2. Haastavat tilanteet ja sisällöt somessa ja peleissä, kuten minä- tai maailmankuvan vääristyminen tai kiusaaminen.

Osa huoltajista koki, että vanhemmalla on vain rajalliset mahdollisuudet puuttua nuorten digilaitteiden käyttöön omien kiireiden ja velvollisuuksien vuoksi. Huoltajan oma väsymys ja kuormitus nousi vastauksissa myös usein esille sekä se, ettei selkeää työnjakoa koulun kanssa ollut.

Pausen kyselyyn vastasi 504 nuorten huoltajaa ja 380 yläkoulun henkilöstöön kuuluvaa. Lisäksi toteutettiin 13 teemahaastattelua.

Työkaluja huoltajien ja koulujen käyttöön

Hankkeessa alettiin kehittää työkaluja omien selvitysten ja tutkitun tiedon avulla. Välineitä kehitettiin myös yhdessä opetusalan ammattilaisten, huoltajien ja nuorten kanssa. Lisäksi niitä on testattu ja jalostettu yhdessä perheiden ja koulujen kanssa.

Ammattilaisille kehitettiin Digi puheeksi -työvälinepaketti, jossa kerrotaan nuorten digimedioiden käytöstä ja siitä, miksi ja miten digihyvinvointi kannattaa ottaa nuoren kanssa puheeksi. Esimerkiksi Digi puheeksi -kartoituskysely antaa ammattilaiselle konkreettisen tavan aloittaa keskustelu nuoren kanssa digilaitteiden käytöstä esimerkiksi koulussa tai nuorisotilalla. Ohjeistukseen sisältyy myös malli ja sanoitusta siitä, miten asiasta voi viestiä huoltajien kanssa.

Vuosina 2023–25 toteutettu Pause-hanke kokosi myös murrosikäisten vanhemmille ja nuorille neljän työvälineen setin, joiden tavoitteena on käynnistää keskustelua digilaitteiden käytöstä arjessa ja auttaa sopimaan,

miten arjessa toimitaan. Istutaan alas -niminen materiaali auttaa pohtimaan perheen käytäntöjä esimerkiksi koko perheen digihyvinvointisopimuksen avulla.

Hankkeessa perustettiin myös podcast, jossa puhutaan nuorten digilaitteiden käytöstä yhdessä asiantuntijavieraiden kanssa. Pausen paikka-podcast löytyy Spotifysta tai Transistor-palvelusta. Hankkeessa on tuotettu myös useita vanhempainiltoja sekä ammattilaisten koulutuksia aiheesta.

On tärkeää muistaa, että aikuiset näkevät sekä nuorten sosiaalisen median käytössä että digipelaamisessa myös useita hyötyjä:

”Huoltajat havaitsivat ammattilaisia enemmän tiedonhakuun ja teknisen osaamisen kehittymiseen liittyviä hyötyjä. Ammattilaiset nostivat useammin esiin onnistumisen elämykset sekä yhteisöllisyyden kokemukset”, Pausen selvityksessä todetaan.

Syksyn Pause-koulutukset tapahtumakalenterissa: ehyt.fi/tapahtumat

Työkalut huoltajille ja ammattilaisille: ehyt.fi/tyokalut-ja-materiaalit

Palvelumuotoilun menetelmät käytössä

Teksti: Maria Kankkunen | Kuvat: Jukka Rapo / EHYT ry ja Ville Salonen

Pause-hankkeessa on hyödynnetty alusta asti eri palvelumuotoilun menetelmiä, jotta ratkaisut vastaisivat aidosti huoltajien ja ammattilaisten tarpeisiin. Työvälineet pohjautuvat asiakasymmärryksen keruuseen, ja niitä on kehitetty vaiheittain, testaten ideoita ja luonnoksia kohderyhmillä ennen lopullisia versioita.

Mitä on tehty?

- Tietopohjan keruu: keväällä 2023 toteutettiin kysely sekä 12 haastattelua, joissa selvitettiin huoltajien ja ammattilaisten näkemyksiä nuorten digihaasteista.
- Tarpeiden määrittely kohderyhmälähtöisesti; Tulosten pohjalta luotiin empatiakarttoja ammattilaisten kipupisteistä sekä 5 erilaista huoltajaryhmää, joiden avulla voitiin tunnistaa eri lähtökohtia ja tarpeita.
- Ratkaisujen testaaminen: Huoltajaryhmien toimivuutta ja työvälineiden aiheita testattiin työpajoissa,

yhteistyökouluissa ja huoltajajärjestöissä.

- Kohderyhmien valinta: huoltajaryhmistä valittiin kaksi, joille työvälineitä alettiin muotoilla.
- Työvälineiden testaaminen: valmiit työvälineet ja verkkosivut arvioitiin käyttäjätestauksessa huoltajilla.

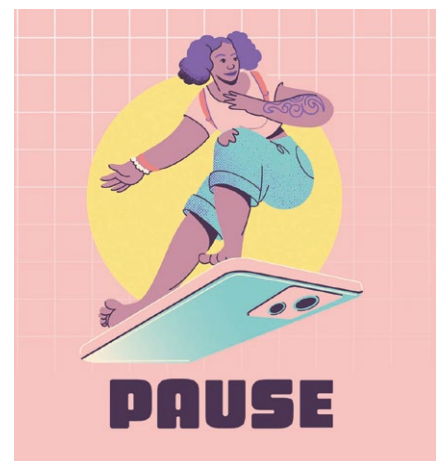
Mitä työskentely on edellyttänyt?

Työ on edellyttänyt huoltajien ja ammattilaisten aktiivista osallistamista, palvelumuotoilun menetelmien hyödyntämistä, tiivistä yhteistyötä koulujen ja järjestöjen kanssa sekä työvälineiden muokkausta palautteen perusteella. Hanke hankki myös sparrausta käyttäjälähtöiseen suunnitteluun.

Miksi ja mitä hyötyä?

Tällä tavalla kehitetyt työvälineet ovat käytännönläheisiä, helppokäyttöisiä ja vastaavat suoraan kohderyhmien tarpeisiin. Ne myös huomioivat huoltajien erilaiset tilanteet ja aiheeseen ja vanhemmuuteen liittyvät moni-

naiset tunteet: kyse ei ole vain tiedon omaksumisesta vaan jostakin paljon vaikeammasta eli mahdollisuudesta uskoa omiin vanhemmuustaitoihin ja kyvystä reflektoida niitä. Samoin ammattilaisille toteutetuissa materiaaleissa huomioidaan ammattilaisten monilukuisuus ja pyritään kannustamaan digimedioista puhumista omana itsenään – myös ilman suurta tietomäärää aiheesta.

Nuorten nikotiinipussien käyttö lisääntynyt

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 17.9.2025 julkaisemat kouluterveyskyselyn tulokset vahvistavat EHYTin aiemmat varoitukset nikotiinipussien saatavuuden vaikutuksista.

Edellinen kouluterveyskysely julkaistiin vuonna 2023, juuri ennen Fimean tulkintaa, ettei lääkelakia sovelleta nikotiinipusseihin. Tuolloin EHYT nosti esiin uhan, että saatavuuden lisääntyminen kasvattaa nikotiinista aiheutuvia haittoja.

THL:n tulosten mukaan nikotiinipussien käyttö on yleistynyt nuorten keskuudessa merkittävästi. Ammatillisissa oppilaitoksissa nikotiinipusseja käyttää päivittäin 24 % pojista ja 15 % tytöistä. Perusopetuksen 8.–9. luokilla sekä lukioiden 1.–2. vuoden opiskelijoilla vastaavat luvut ovat 9 % pojista ja 4–5 % tytöistä.

”Kouluterveyskyselyn tulokset kertovat selkeästi, että saatavuuden ja käytön välillä on suora yhteys. Nuoret altistuvat nikotiinille entistä aikaisemmin, mikä kasvattaa riippuvuuden ja terveyshaittojen riskiä,” sanoo EHYTin toiminnanjohtaja **Juha Mikkonen**.

Vaikka nikotiinipussit sisällytettiin tupakkalain piiriin vuonna 2025, EHYTin mukaan nykyinen sääntely on riittämätön ja vaarantaa nuorten terveyden. EHYTin mielestä paras ratkaisu olisi nikotiinipussien myyntikielto. Jos tuotteiden myynti kuitenkin sallitaan, sääntelyä on vahvistettava nostamalla tupakka- ja nikotiinituotteiden ostoikäraja nostettava 20 ikävuoteen ja rajaamalla nikotiinipitoisuus 4 mg/g:aan nykyisestä 16,6 mg/g:sta.

Lisäksi EHYT kehottaa sosiaali- ja terveysministeriötä ohjaamaan lisäresursseja nuorten nikotiinin käytön ehkäisyyn.

”Nuorten suojeleminen nikotiiniriippuvuudelta on sijoitus kansanterveyteen. Meillä ei ole varaa odottaa, että ongelma paisuu entisestään ennen kuin siihen puututaan”, Mikkonen toteaa.

Marika Vartiainen
Johtaja
Kasvatus - Lapset, nuoret ja perheet

Lasten ja nuorten laadukas päihdekasvatus on ehkäisevän työn kulmakivi

Siirryin vuoden 2025 alussa johtamaan EHYTin lapsille, nuorille ja perheille suunnattua toimintaa kasvatus-osastolla. Tärkeimpänä ajatuksenani tässä työssä on, että lapsille ja nuorille tulee tarjota keskusteluja ja kohtaamisia luotettavien aikuisten parissa, jotta he voivat paremmin muodostaa oman käsityksensä ympäröivästä maailmasta, siinä näkyvistä ilmiöistä ja löytävät keinoja ja taitoja tukea omaa hyvinvointiaan mahdollisimman hyvin.

Kasvatus-osastolle kuuluu oppilaitoksissa toteutettava päihdekasvatus ja nuorten kohtaaminen verkossa. Näissä molemmissa on tärkeää, että nuori saa kehitystasolleen sopeutettua luotettavaa tietoa. Laadukas päihdekasvatus on vaikuttavaa, kun sen toteuttavat koulutetut ammattilaiset vuorovaikuttaisesti ja ajankohtaiseen tutkimukseen nojaten.

Päihdekasvatusoppitunneillamme tarjotaan luotettavaa tietoa ja tukea sekä vahvistetaan lasten ja nuorten itsetuntemusta, päätöksentekoa, turvataitoja ja valmiuksia toimia hyvinvointiaan edistäen. Oppitunneilla myös autetaan tunnistamaan disinformaatiota ja markkinointikeinoja sekä lisätään ymmärrystä päihdeiden käytön seurauksista.

Oppitunneilla myös tulevaisuususkon ja positiivisen minäkuvan ylläpitäminen on keskeistä. Tunneilla ei moralisoida, syyllistetä eikä pelotella, vaan jokaiselle lapselle luodaan turvallinen tila osallistua.

Päihdekasvatuksen hyödyt näkyvät lasten ja nuorten palautteisena: ”Opin, ettei kavereiden yllytykseen kannata suostua.”, ”Ymmärsin, miten helposti voi jäädä koukuun.” Hyödyt näkyvät myös kouluissa. Päihdekasvatus tukee lasten ja nuorten lisäksi opettajien ja huoltajien osaamista ja antaa heille välineitä käsitellä päihdekysymyksiä.

EHYT on kehittänyt ehkäisevää päihdetyötä pitkään, aina ajan ilmiöihin reagoiden. Päihdeiden kirjo on muuttunut: imppauksesta ja alkoholista nikotiinipusseihin ja muuntohuumeisiin. Kun uusi ilmiö leviää, tarvitaan nopeaa reagoitua, osaamista ja yhteistyötä. EHYT tukee ammattilaisia ajankohtaisella tiedolla, jotta apua on saatavilla heti.

Päihdekäyttöilmiöihin puuttumisen lisäksi tarvitaan jatkuvaa ja systemaattista päihdekasvatusta, jotta mahdollisimman harva nuori kokeilisi päihdeitä tietämättömyyttään tai ajattelemattomuuttaan. Ammattikasvattajien ja vanhempien osaamista tukemalla vahvistetaan sekä koulujen että perheiden taitoja tarttua päihteisiin liittyviin huoliin ajoissa.

Toisinaan kuulee aikuisten yhä toteavan, että ”kaikki nuoret kokeilevat päihdeitä”. Tutkimukset kuitenkin osoittavat, että alaikäisten keskuudessa alkoholia käyttää yhä harvempi (Kouluterveyskysely 2025). Tämä kehitys ei ole sattumaa, vaan pitkäjänteisen ehkäisevän työn tulosta.

Uusi opas auttaa oppilaitoksia puuttumaan rahapelaamiseen

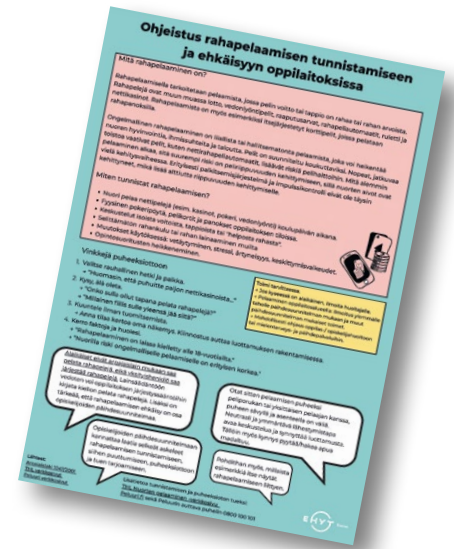
EHYT:n julkaisema ohjeistus tarjoaa selkeät ja käytännönläheiset ohjeet rahapelaamiseen puuttumiseen yläkouluissa ja toisella asteella. Opas on suunnattu oppilaitoksissa työskenteleville ammattilaisille.

Oppaassa kerrotaan tiiviisti, mitä rahapelaaminen on, miten sen tunnistaa ja miksi siihen puuttuminen on tärkeää. Lisäksi se tarjoaa konkreettisia toimintaohjeita tilanteisiin, joissa herää huoli nuoren rahapelaamisesta. Mukana on myös vinkkejä siitä, miten rahapelaamisesta voi keskustella nuoren kanssa.

"Tavoitteena on tukea nuorten hyvinvointia ja ehkäistä haittoja ajoissa", kommentoi **Camilla Metsäranta** EHYT:n rahapelihaittayksiköstä.

Opas on maksutta ladattavissa ja tulostettavissa EHYT:n sivuilta.

ehyt.fi/tuote/ohjeistus-rahapelaamisen-tunnistamiseen-ja-ehkaisyyn-oppilaitoksissa/

BuenoCast – nuorten ääni kuuluu

EHYT:n BuenoCast-podcastissa jutellaan nuorten kanssa nuorten elämästä: harrastuksista, koulusta, kavereudesta ja kaikesta siltä väliltä. Tavoitteena on tarjota samaistuttavia tarinoita eri puolilta Suomea, lisätä yhteenkuuluvuuden tunnetta ja kannustaa puhumaan myös vaikeista asioista – unohtamatta niitä hyviä juttuja elämässä.

Jaksot löytyvät Spotifysta ja Youtubesta.

TILAA UUTISKIRJEITÄMME

Kompassi-uutiskirje tarjoaa nostoja Kompassi-lehden sekä EHYT:n verkkosivujen sisällöistä. Uutiskirje sopii myös jäsenyhdistysten jäsenille sekä muille ehkäisevästä päihdetyöstä kiinnostuneille.

EHYT tukena työssä -uutiskirje kertoo ammattilaisille EHYT:n tarjoamista työvälineistä, kuten koulutuksista, menetelmistä ja ehkäisevän päihdetyön kampanjoista sekä ajankohtaisista asioista neljä kertaa vuodessa.

Ehkäisevän päihdetyön TEEMA-uutiskirje on Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkoston sekä EHYT ry:n yhteinen ajankohtaiskatsaus, jonka joka numerossa keskitytään yhteen aihepiiriin.

BuenoUutiset kertoo ajankohtaiset terveiset ehkäisevän päihdetyön kentältä opettajille ja muille lasten ja nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille viisi kertaa vuodessa.

Ruotsinkielinen päihde- ja pelikasvatuksen Rusmedels- och spelfostran med EHYT -uutiskirje lasten ja nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille ilmestyy 4 kertaa vuodessa.

EHYT:n rahapeliuutisia kertoo ajankohtaisista rahapelaamiseen ja rahapelihaittojen ehkäisyyn liittyvistä tutkimuksista, koulutuksista, tapahtumista, julkaisuista ja kyselyistä.

ehyt.fi/tilaa-uutiskirje

Mitä pidät lehdestä?

Haluatko auttaa tekemään Kompassi-lehdestä entistä hyödyllisemmän ja mielenkiintoisemman sekä turvaamaan toimintamme tulevaisuutta? Anna palautetta vastaamalla hymynaamalla kysymykseen, saiko Kompassi-lehdestä hyödyllistä tietoa. Voit jättää samalla myös muuta palautetta lehdestä. Olemme kiitollisia jokaisesta palautteesta!

q.surveypal.com/kompassi-lehden-palaute-2025

EHYTin vuosikertomus 2024

EHYTin vuoden 2024 vuosikertomuksen teemana on Ehkäisevän päihdetyön vaikuttavuus syntyy ruohonjuuritasolta. Vuosi 2024 oli EHYT ry:lle vahvan toiminnan ja yhteistyön vuosi. Kansalais- ja asiantuntijajärjestönä jatkoimme määrätietoista työtämme päihde- ja pelihaittojen ehkäisemiseksi yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasoilla – lapsista ja nuorista työikäisiin ja ikäihmisiin. Vuoden aikana saavutimme monia merkittäviä tuloksia. Yhteisötasolla panostimme erityisesti lasten ja nuorten tukemiseen.

Tutustu vuosikertomukseemme: ehyt.fi/uutishuone/uutiset/ehytin-vuosi-2024-ehkaisevan-paihde- ja -pelihaittojen-ehkaisu- ja yhteistyovuosi

Päihdeneuvonta 0800 900 45

EHYTin Päihdeneuvonnan ammattilaiset auttavat joka päivä ympäri vuorokauden, jos oma tai läheisen alkoholin, huumeiden tai lääkkeiden käyttö aiheuttaa huolta. Soittaminen on maksutonta ja anonyymia.

Kiireinen kesä Päihdeneuvonnassa

- järjestöihin kohdistuvat leikkaukset varjostavat neuvonnan tulevaisuutta

Teksti: EHYT ry
Kuvat: Jukka Rapo / EHYT ry ja Minna Lehtinen

Kesäisin alkoholinkulutus ja huumeiden käyttö lisääntyvät, mikä kuului EHYT:n Päihdeneuvonnan puheluissa. Päihdeneuvonnan 24/7 päivystys on tärkeä erityisesti nuorille, mutta sen tulevaisuus on uhattuna sote-järjestöjen rahoitusleikkausten vuoksi.

Kun kesä oli kuumimmillaan ja valtaosa suomalaisista lomaili ja rentoutui, Päihdeneuvonnassa elettiin vuoden kiireisintä aikaa. Kesäisin alkoholinkulutus lisääntyy noin 10–20 prosenttia. Myös huumeiden käytössä on näkyvissä kasvua kesäkaudella.

”Meille lomakaudet ovat sesonkiaikaa. On tosi hienoa, että ihmiset osaavat hakea apua. Parhaimmillaan yhteydenotto Päihdeneuvontaan tulee hetkenä, jolloin juominen tai muun päihteen käyttö on selvästi haitallista, mutta suunnan muut-

tamiseen voi vielä riittää keskustelu ammattilaisen kanssa, eikä raskaampia tukitoimia tarvita”, kertoo Päihdeneuvonnan päällikkö **Kaisa Åberg**.

Kokaiiniin ja alfa-PVP:n käyttö puhuttivat

Päihdeneuvontaan tulevista soittoista suurin osa koskee alkoholihaittoja, mutta kolmannes soittajista haluaa keskustella myös huumeiden käytöstä. Huumeista erityisesti kannabis, amfetamiini ja kokaiini puhututtivat viime kesänä.

”Kokaiiniin liittyviä puheluita oli kesällä tuplasti verrattuna vuoden muihin aikoihin. Tämä johtunee siitä, että kokaiinia käytetään runsaasti kesätahtumissa. Eräänä elokuuna jätevesitutkimuksissa huomattiin valtava määrä kokaiinia Tampereen seudulla. Kävi ilmi, että paikkakunnalla oli juuri silloin isot festivaalit.”

Myös tuoremmat ilmiöt, kuten alfa-PVP:n eli ”peukun” käyttö, on kuulunut puheluissa tänä vuonna. Alfa-PVP on synteettinen stimulantti, joka aiheuttaa nopeasti riippuvuutta ja on vaikutuksiltaan usein voimakkaampi kuin amfetamiini ja kokaiini.

”Vielä kaksi vuotta sitten alfa-PVP:stä ei puhuttu juuri lainkaan, mutta kesällä Päihdeneuvontaan tulevissa huumausaineaiheisista puheluista peräti 12 % käsitteli sitä.”

Alfa-PVN on herättänyt paljon huomiota myös julkisessa keskustelussa, sillä sen käyttö on ollut näkyvää etenkin Etelä-Suomessa. Alfa-PVP:n käyttö saattaa aiheuttaa sekavuutta ja harhaisuutta, jopa aggressiivisuutta.

”Päihdeneuvonnassa alfa-PVP:n käytöstä seurannut arvaamaton käyttäytyminen ja aineen aiheuttama voimakas riippuvuus ovat huolestuttaneet erityisesti läheisiä.”

Päihhteiden käyttö ei yleensä koske vain päihhteitä käyttävää itseään, vaan sillä on vaikutuksia myös ihmisiin ympärillä.

”On tärkeää, että on joku paikka, josta myös läheiset voivat saada neuvoja ja keskustelutukea matalalla kynnyksellä. Usein jo luottamuksellinen keskustelu ja oikean tiedon saaminen auttaa selkeyttämään vaihtoehtoja ja keventämään mieltä.”

Neljännes soittajista on huolissaan läheisensä, esimerkiksi oman lapsen, kumppanin tai jonkun ystävän päihhteiden käytöstä.

”On toki mahdollista, että osa soittajista ”kyselee kaverin puolesta”, vaikka todellisuudessa asia koskisi omaa tilannetta. Se on täysin ok. Jokainen saa päättää itse, miten paljon ja millä tavalla haluaa huolestaan puhua”, Åberg sanoo.

Päihdeongelmiin liittyy paljon stigmaa. Soittajat kertovat pelkäävänsä seurauksia opintoissa tai työpaikalla, jos päihdeongelma tulee ilmi.

”Sen vuoksi avun hakemista viivyttelään tai omasta päihhteiden käytöstä ei uskalleta puhua rehellisesti. Puhelu voi alkaa sanoilla ”Eihän kukaan tiedä, että soitin?” Eräs soittaja taas kiitteli, että sai puhuttua oikeista asioista ilman että omakantaan jäi merkintää” Åberg sanoo.

Siksi onkin tärkeää, että Päihdeneuvontaan voi soittaa nimettömänä ja omilla ehdoilla.

Päihdeneuvonnan yöpäivystys uhattuna

Päihdeneuvonta 0800 900 45 päivystää ympäri vuorokauden, vuoden jokaisena päivänä. Mahdollisuus saada tukea myös yöllä on tärkeä erityisesti nuorille. Omasta päihhteiden käytöstä huolissaan

olevista nuorista soittajista peräti 40 % ottaa yhteyttä yöaikaan.

Päihdeneuvonnan yöpäivystyksen tulevaisuus on kuitenkin vaakalaudalla. Hallitus on päättänyt leikata 140 miljoonaa euroa sote-järjestöjen rahoituksesta hallituskauden aikana. Summa on yli kolmasosa koko sektorin avustuksista. Tämä tarkoittaa suoraa iskuja työhön, joka estää ongelmien syntymistä. Leikkaukset aiheuttavat myös suurta epävarmuutta alalla, sillä tarkkaa suunnitelmaa niiden toteuttamista ei ole.

”Vaikka eletään jo syksyä, niin tällä hetkellä ei ole vielä tietoa siitä, miten vuodelle 2026 sovitut, 35 miljoonan euron leikkaukset, tullaan kohdentamaan. Jos Päihdeneuvonnan rahoitus pienenee, niin meidän ei ole enää mahdollista ylläpitää 24/7 neuvontaa. Se on tosi sääli, varsinkin kun samaan aikaan päihhteiden saatavuus on helpottunut. Ruokakaupoista saa entistä väkevämpiä juomia ja laittomien päihhteiden käytön kynnyks on madaltunut”, Åberg sanoo.

Myös hyvinvointialueiden mielen-terveys- ja päihdepalveluita on karsittu. Avun saamisen viivästyminen tulee yhteiskunnalle huomattavasti kalliimmaksi kuin matalan kynnyksen tuen tarjoaminen.

”Kun ottaa huomioon ongelmien laajuuden, niin olisi kohtuullista, että Suomessa olisi yksi valtakunnallinen taho, josta voi saada apua päihhteiden aiheuttamiin huoliin nimettömästi mihin vuorokaudenaikaan tahansa”, Åberg sanoo.

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n ylläpitämä Päihdeneuvonta 0800 900 45 on avoinna ympäri vuorokauden, vuoden jokaisena päivänä. Puheluihin vastaavat päihdetyön ammattilaiset. Soittaminen on anonyymia ja maksutonta. Vuonna 2024 Päihdeneuvonnassa vastattiin 9192 puheluun. Toimintaa rahoittaa Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA.

AUTA MEITÄ TURVAAMAAN KUUNTELEVA AMMATTILAINEN PÄIHDENEUVONNASSA APUA TARVITSEVALLE JA LAHJOITA PUHEAIKAA!

Voit lahjoittaa Mobilepaylla, lyhytnumero 65789. Liitä lahjoituksesi viestikenttään lahjoituskohteen tunnus: ”Päihdeneuvonta”.

Voit lahjoittaa myös verkkokaupassamme tai tilisiirrolla. ehyt.fi/lahjoita
Rahankeräyslupa RA/2021/1141.

Leikkausten Suomi -webinaari

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma (MIPA 2.0) järjestää 29.10.2025 klo 13–15.30 webinaarin "Leikkausten Suomi – Kokemuksia toimeentulosta ja selviytymisestä murenevassa hyvinvointivaltiossa". Webinaarissa esitellään uutta tutkimustietoa sosiaaliturvaan ja palveluihin tehtyjen leikkausten vaikutuksista paljon tukea tarvitsevien ja järjestöjen erilaisiin toimintoihin osallistuvien hyvinvointiin, toimeentuloon ja palvelujen käyttöön. EHYT on yksi MIPA 2.0 -hankkeen taustajärjestöistä.

Lue lisää ja ilmoittaudu 24.10.2025 mennessä:

ehyt.fi/tapahtumat

Päihdepäivät 2026

Vuoden 2026 Päihdepäivät järjestetään Helsingin Kulttuuritalolla 3.-4.6.2026.

Päihdepäivät on Suomen suurin päihdeaiheinen tapahtuma, joka kerää yhteen alan ammattilaiset, opiskelijat ja vapaaehtoiset saamaan uutta tietoa, työvälineitä ja inspiroivia kohtaamisia. Tapahtuma koostuu seminaariohjelmasta, työpajoista sekä alan laajimmasta messuosastosta. Päihdepäivien ohjelma julkaistaan tammikuussa 2026, mutta edullisimmat liput tulevat myyntiin jo 1.10.2025.

Päihdepäiville haetaan ohjelmasisältöjä 1.9.-15.10.2025 välisenä aikana. Seminaarihaussa on sekä valmiita otsikoita, että tilaa uusille ideoille. Voit joko ilmoittaa halukkuutesi toteuttaa annetun otsikon mukaista seminaaria, tai ehdottaa seminaaria, työpajaa, tutustumiskäyntiä tai yksittäisiä ideoita.

paihdepivat.fi

Ensihuoli-koulutukset

Ensihuoli-koulutus tarjoaa valmiuksia läheisen päihdeidenkäytöstä ja pelaamisesta syntyneen huolen puheeksi ottamiseen. Koulutuksessa opitaan puhumaan vaikeista asioista kunnioittavalla tavalla, toista rohkaistamalla ja tukemalla. Koulutus on maksuton ja tarkoitettu kaikille.

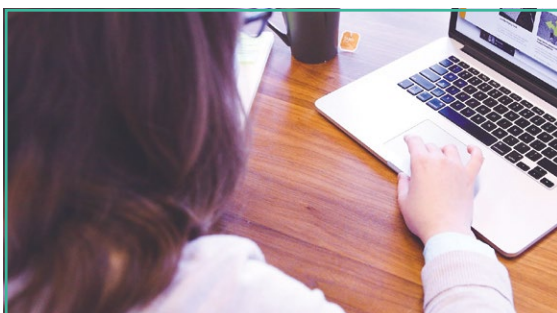
Koulutuksen tavoitteena on oppia tunnistamaan huoli ja löytää keinoja huolen ilmaisuun sekä antaa käytännön työkaluja, joiden avulla voi puuttua lähipiiriin päihdehaittoihin ja ottaa ne puheeksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Koulutuksen sisällöt ovat sovellettavissa myös pelaamisesta syntyneen huolen puheeksi ottamiseen.

Koulutukset sisältävät keskustelua, teoriaa ja käytännön vinkkejä. Kouluttajina toimivat EHYT ry:n asiantuntijat.

Ensihuoli-koulutuksia järjestetään noin kerran kuukaudessa.

Katso ajankohdat ja ilmoittaudu mukaan:

ehyt.fi/ensihuoli

Tapahtumakalenteri

Ajankohtaiset tiedot koulutuksista ja tapahtumista EHYTin tapahtumakalenterissa

ehyt.fi/tapahtumat

Perustana perhe -ryhmät

Perustana Perhe -hankkeen ryhmät tarjoavat tukea vanhemmuuteen, virtaa perhearkeen ja mukavaa yhteistä tekemistä 7–13-vuotiaiden lasten perheille. Ryhmissä opitaan tietoja ja taitoja, joiden avulla lapsen kasvua ja kehitystä tuetaan myönteisesti. Ryhmällä on 4–5 kahden tunnin mittaista tapaamiskertaa.

Loppuvuoden aikana käynnistyy Perustana perhe -ryhmiä useilla paikkakunnilla mm. Oulussa, Kajaanissa, Mikkelissä, Lahdessa ja pääkaupunkiseudulla.

Tarkemmat tiedot alkavista ryhmistä EHYTin tapahtumakalenterissa:

ehyt.fi/tapahtumakalenteri

Perustana perhe -ryhmänohjaajien koulutus

Lämmintä vanhemmuutta sekä koko perheen vuorovaikutusta ja resilienssiä tukeva Perustana Perhe -malli koostuu neljästä ryhmätapaamisesta alakoululaisten lasten perheille. Mallin pohjana on UNODC:n luoma Families UNited -ohjelma.

EHYT järjestää loka-marraskuussa kolme kaikille avointa ohjaajakoulutusta Perustana perhe -mallin käyttöön Oulussa, Kajaanissa ja Mikkelissä. Koulutus, materiaalit ja koulutuspäivien ruokailut ovat ilmaisia osallistujille. Koulutetut voivat viedä mallin osaksi omien organisaatioidensa toimintaa ja heillä on oikeus itsenäiseen Perustana perhe -ryhmien ohjaamiseen. Malli sopii niin järjestöjen, seurakuntien kuin kuntienkin perhe- ja lapsityöhön ja osaksi muuta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Lue lisää koulutuksesta EHYTin tapahtumakalenterista:

ehyt.fi/tapahtuma/perustana-perhe-ryhmanohjaajien-koulutus-2025

Syksy täynnä kiinnostavia rahapelitietoiskuja

Tervetuloa EHYTin maksuttomiin verkkotietoiskuihin!

24.9.2025 klo 10–10.45 Rahapelaaminen, digipelaaminen ja eriarvoisuus. Miten ehkäistä haittoja paikallisesti? Asiantuntijavieraana projektipäällikkö **Hanna Klinga** Päijät-Hämeen hyvinvointialueelta.

23.10.2025 klo 10–10.45 Tiltin asiakastyö 15 vuotta – mikä on muuttunut? Asiantuntijavieraana Tiltti-toiminnan koordinaattori **Jenni Kämppe** Sininauhaliitosta.

13.11.2025 klo 10–10.45 Rahapelihaittojen ehkäisy toisen asteen oppilaitoksissa – aiheesta kertomassa asiantuntija **Camilla Metsäranta** EHYT ry:stä.

Lisätiedot ja ilmoittautuminen EHYTin tapahtumakalenterissa.

ehyt.fi/tapahtumat

EHYTin koulutukset kootusti

EHYTin verkkosivulla tiedot erityyppisistä koulutuksista löytyvät kootusti otsikon Tilattavat koulutukset alta. Koulutuksia voi selata kohderyhmän, aiheen ja toteutustavan mukaan. Jokaisen koulutuksen yhteydestä löytyvät yhteysten henkilöiden yhteystiedot ja muut tarpeellinen informaatio.

Tutustu koulutuksiin

ehyt.fi/tilattavat-koulutukset

Teksti: Iina Ranta
Kuva: Jouni Korpela

Kesän kohokohta

– Elokolon yhteinen kanavaristeily yhdisti ja ilahdutti

ELOKOLO-KOHTAAMISPAIKOISSA järjestetään kesän mittaan monenlaisia tapahtumia ja retkiä, jotka kokoavat kävijät yhteen ja tuovat iloa arjen keskelle. Tänä kesänä Lahden Elokolon kävijät pääsivät viettämään jo perinteeksi muodostunutta kanavaristeilypäivää, joka kokosi yhteen 28 iloista ja uteliasta seiloria. Retken järjesti Lahden Elokolon Ystävät ry. Retki oli jälleen kerran niin suosittu, että paikat täyttyivät nopeasti.

Heinäkuinen aamu alkoi Elokolosta, jossa nautittiin yhdessä täyttävä aamupala. Yhteinen hetki loi heti alkutahdit päivän hyväntuuliselle ja avoimelle ilmapöydälle. Aamiaisen jälkeen suunnattiin yhdessä satamaan, ja pian laiva irrotti köydet Vesijärven rannasta.

Matka kulki Vesijärven välkehtivillä vesillä ja jatkui pitkin Vääksyn kanavan historiallista reittiä kohti Päijännettä. Hyvän seuran lisäksi kanavalla saattoi ihailla maiseman vaihtumista kuin liikuvassa maalauksessa. Päijänteen avarat selät, rannan vihreät metsät ja pienten

mökkisaarten idylli tarjosivat silmänruokaa koko matkan ajan.

Laivalla nautittiin seisovan pöydän lounas, jonka valikoima oli monipuolinen ja herkullinen. Jokainen löysi jotakin mieleistään, ja ruoka sai kiitosta sekä maustaan että runsaudesta. Puheensorina kantautui ruokasalin pöydistä, ja iloinen nauru täytti tilan. Korttiporukka löysi laivan sopivasta nurkasta paikan ristiseiskan pelaamiseen, ja pelin lomassa vaihdettiin kuulumisia sekä muisteltiin aiempia retkiä.

Tunnelma oli lämmin, välitön ja yhteisöllinen – sellainen, joka syntyy silloin, kun ihmiset viihtyvät aidosti toistensa seurassa. Elokolon toiminnanohjaaja **Jouni Korpela** kiteytti päivän tunnelman:

”Taas nähtiin, miten hyvä yhteisö meillä Elokolossa on. Yhteisöllisyyden tunne oli vahvasti läsnä koko reissun ajan. Tunnelma oli lämmin, välitön ja vapautunut. Jokainen pääsi irtautumaan arjesta.”

Myös osallistujien palaute oli innostunut ja kiitollista. Eräs risteilylle lähtenyt totesi lyhyesti ja ytimekkäästi: ”Mitä mukavin reissu!” Toisen kommentti kuului: ”Hyvin järjestetty!” Korpela vastasi siihen hymyillen: ”Itsehän te tämän saitte aikaan.”

Retki päättyi paluuseen Vesijärvelle iltapäivällä, mutta päivän tunnelma kantoi vielä pitkään.

Elokolo on kohtaamispaikka, joka tarjoaa ympäri vuoden matalan kynnyksen toimintaa, tapahtumia ja retkiä kaikille kiinnostuneille. Tällaiset yhteisölliset päivät vahvistavat yhteenkuuluvuuden tunnetta ja luovat merkityksellisiä kohtaamisia. Ne tarjoavat mahdollisuuden jakaa kokemuksia ja saada uusia ystäviä.

Kesäinen kanavaristeily oli taas yksi osoitus siitä, miten tärkeää kohtaamispaikkojen mahdollistama yhteisöllisyys on. Retki loi mukavia muistoja arjen keskelle, ja sen iloinen tunnelma jää varmasti elämään monen osallistujan mieleen pitkään.

ENONTEKIÖ

Kilpisjärven perinteikäs liikuntajuhannustapahtuma vietti 80-juhlavuottaan. Juhannushiihdon osallistujat pääsivät hiihtämään upeissa maisemissa aurinkoisessa säässä. 80. juhannushiihtoon osallistui vajaa kuusikymmentä hiihtäjää. Hiihdon lisäksi tapahtuman ohjelmassa oli mm. juoksua ja suunnistusta.

TURKU

Turun Elokolon mökkipäiviä vietettiin syyskuun alussa Ruissalossa. Mökillä syötiin hyvin, uitiin, saunottiin, soudeltiin, pelattiin ja mikä tärkeintä, vietettiin aikaa yhdessä.

KOUVOLA

EHYTin jäsenyhdistys Kouvolan Kipinä ry juhlisti elokuun alussa uutta kohtaamispaikkansa. Avajaisissa kävi yli 200 vierasta ja tunnelma oli mahtava. Paikalle saatiin runsaasti niin vanhoja kuin uusia asiakkaita ja yhteistyökumppaneita.

OULU

Lintulammen asukasyhdistys ry:n kohtaamispaikassa Höyhtyän Välkkeellä vietettiin toukokuussa hyvinvointipäivää. Mukana olivat myös Työttömien keskusjärjestön ja EHYTin Terveyttä työttömille -hankkeen työntekijät, jotka tarjosivat kävijöille tietoa ja henkilökohtaista neuvontaa terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Lähetä kuva ja lyhyt kuvaus yhdistyksenne tapahtumasta sähköpostitse:
nikki.pesonen@ehyt.fi

Edustajakokous 2026

EHYTin ylintä valtaa käyttää kolmen vuoden välein järjestettävä yhdistyksen kokous, eli edustajakokous. Edellinen edustajakokous järjestettiin vuonna 2023 ja vuoden 2026 maaliskuussa on jälleen aika kokoontua yhteen. Edustajakokouksen kutsut toimitetaan jäsenyhdistyksille EHYTin jäsenrekisterissä olevaan osoitteeseen.

Miten olemme onnistuneet tänä vuonna?

Jäsenyhdistystemme tukena oleminen on yksi tärkeimmistä tehtävistämme EHYTissä. Vastaa kolmeen kysymykseen ja kerro, miten olemme onnistuneet tässä tehtävässä vuonna 2025. Tärkeää palautettanne tarvitaan rahoittajalle viestimiseen, toimintamme jatkuvuuden turvaamiseen ja kehittämiseen.

Vastaa kyselyyn:

q.surveypal.com/ehytjasenkysely2025

Aluefoorumit

EHYT ry:n aluefoorumeiden tavoitteena on tarjota koulutusta sekä yhteistyön ja verkostoitumisen mahdollisuuksia jäsenyhdistyksille. Mukaan ovat tervetulleita EHYTin jäsenyhdistykset vapaaehtoisineen sekä EHYTin luottamushallinto. Vuonna 2024 järjestettiin Etelä- ja Itä-Suomen aluefoorumit ja tänä vuonna vuorossa olivat syyskuinen Pohjois-Suomen aluefoorumi ja 24.–25.10.2025 järjestettävä Länsi-Suomen aluefoorumi. Lisäksi järjestetään valtakunnallinen Aluefoorumi-webinaari 11.11.2025 klo 17–19 Teams-yhteydellä.

Lisätietoa ja ilmoittautuminen:

ehyt.fi/tapahtumat

Toimintatuen raportointi- ja hakuajat

EHYT tukee paikallista ehkäisevän päihdetyön kansalaistoimintaa myöntämällä jäsenyhdistyksilleen toimintatukea (STEAn jäsenjärjestöavustus). Toimintatuen päätavoitteena on edistää paikallista ehkäisevän päihdetyön vapaaehtoistoimintaa sekä tukea kansalaisten ja yhteisöjen aktiivista osallistumista päihdehaittojen ehkäisemiseen. Toimintatuen hakuaja vuodelle 2026 on 1.12.2025–31.1.2026. Vuodelle 2025 myönnettyjen avustusten raportointiaika päättyy 15.1.2026.

Lisätietoa sekä haku- ja raportointilomakkeet:

ehyt.fi/toimintatuki

EHYTin jäsenyys kannattaa

EHYTin jäsenenä yhdistyksillä on mahdollisuus vaikuttaa ehkäisevään päihdetyöhön. Teemme jäsenyhdistysten kanssa laajaa yhteistyötä eri tavoin, mm. ylläpidämme yhdessä matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja Elokoloja ja järjestämme tapahtumia ja koulutuksia.

Lue lisää ehyt.fi/tule-mukaan ja ehyt.fi/jasenyhdistyksille

EHYT tukenasi ympäri Suomen

Pohjois-Suomi

SINIKKA KORPELA
asiantuntija
Kainuu, Keski-Pohjanmaa, Lappi
ja Pohjois-Pohjanmaa
p. 0400 274 833
sinikka.korpela@ehyt.fi

Itä-Suomi

ELISA AARNIO
asiantuntija
Etelä-Savo, Keski-Suomi,
Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo
p. 050 5710 480
elisa.aarnio@ehyt.fi

Länsi-Suomi

ANNE MIKKOLA
asiantuntija
Etelä-Pohjanmaa, Pirkanmaa, Pohjanmaa,
Satakunta ja Varsinais-Suomi
p. 044 055 9920
anne.mikkola@ehyt.fi

Etelä-Suomi

HELI VAIJA
asiantuntija
Etelä-Karjala, Kanta-Häme, Kymen-
laakso, Päijät-Häme ja Uusimaa
p. 044 510 0228
heli.vaija@ehyt.fi

Keskustoimisto

JIRI DAMSKI
johtaja,
kansalaistoiminta
p. 040 450 9077
jiri.damski@ehyt.fi

NIKKI PESONEN
järjestöviestinnän asiantuntija,
toimintatuki ja jäsenrekisteri
p. 050 509 8759
nikki.pesonen@ehyt.fi

Elokolojen toiminnanohjaajat

MIKA MIKKONEN
Helsingin Elokolo
p. 040 593 5305
mika.mikkonen@ehyt.fi

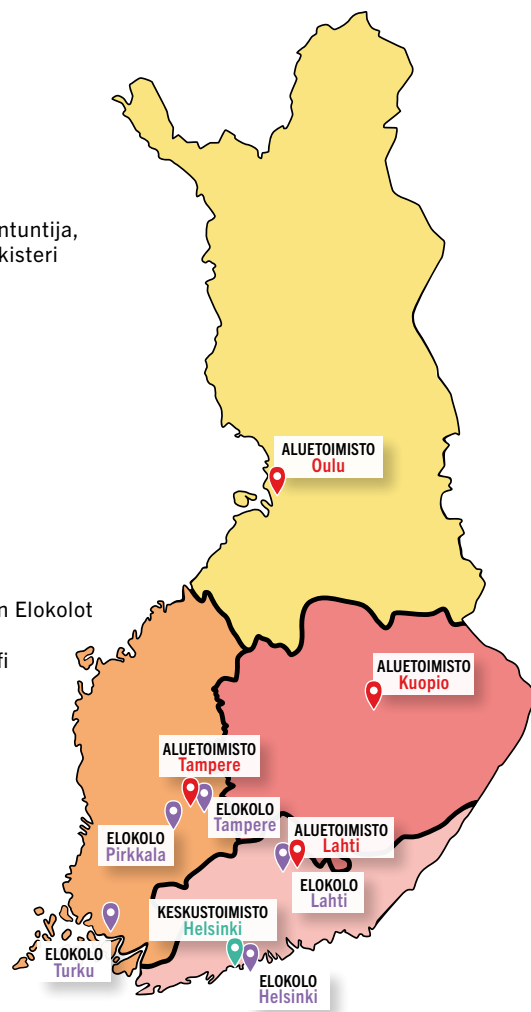
MILLA KAUKANEN
Tampereen ja Pirkkalan Elokolat
p. 050 407 1044
milla.kauhanen@ehyt.fi

JOUNI KORPELA
Lahden Elokolo
p. 044 748 2989
jouni.korpela@ehyt.fi

LIISA ÄYRÄS
Turun Elokolo
p. 040 455 2874
liisa.ayras@ehyt.fi

Jäsenyhdistystemme ja yhteistyökumppaniemme kohtaamispaikat
ehyt.fi/kohtaamispaikkayhteistyö

A-klinikkasäätiö

LAHJOITA LÄMPÖÄ

NEULO LAPASIA JA VILLASUKKIA

Vapaaehtoisemme ja yhteistyökumppanimme vievät ne apua tarvitseville ympäri Suomen.

Huom! Voimme ottaa vastaan vain käyttämättömiä tuotteita.

ehyt.fi/lahjoita-lampoa
a-klinikkasaatio.fi